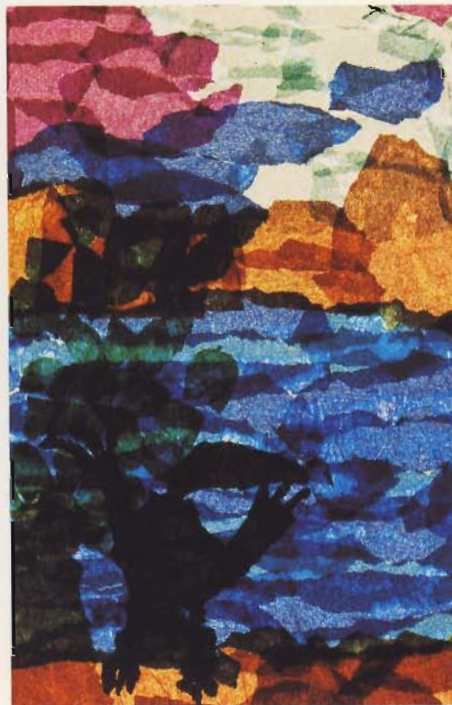

Kleur, ruimte en sfeer

De kinderen leren over de ruimtelijke werking van kleuren; verschillende soorten kleurgebruik

Monster in het meer, 6 jaar

onderwerp

het monster van het meer

techniek

collage met transparant papier

formaat

25 × 32 cm

Toelichting

De doelstelling van deze les is voor deze leeftijdsgroep dermate moeilijk, dat we door middel van de *werkwijze* de *zienswijze* vanzelf laten ontstaan. Met transparant papier in verschillende tinten van een beperkt aantal kleuren kan een zekere ruimtelijke werking ontstaan. Het ervaren dat bepaalde kleuren ruimtelijk of sferischer werken dan andere, staat centraal. Wanneer donkere kleuren zoals paars, rood en bruin elkaar overlappen, zal er een minder transparant effect ontstaan dan bij lichte kleuren. De combinatie van transparante en minder transparante kleuren zal zorgen voor de ruimtelijke tegenstelling 'gesloten' en 'open'. De 'sfeer' van de tekening zal grotendeels door de gebruikte techniek tot stand komen. Belangrijk is wel dat er nauwkeurig gewerkt wordt, zodat het geen plakkerige rommel wordt. De werkwijze bepaalt bij deze opdracht dus in hoge mate de *zienswijze*. De samenhang van doelstelling, onderwerp en techniek is zeer nadrukkelijk. Als bij de evaluatie de geslaagde werkstukken op het klasseraam schitteren, zal de vrij moeilijke doelstelling van deze les ook voor de jonge kleuters te zien zijn.

Het doorvallende daglicht geeft de tekening meer sfeer, ruimte en diepte dan doorgaans met verf of krijt bereikt kan worden.

Begeleiding

Het inleidend verhaaltje gaat over een monster dat op de bodem van een bergmeer woont. Heel af en toe, als je veel geduld en geluk hebt, komt het even naar boven om lucht te happen. Niemand kent het beest eigenlijk goed. Het is zelfs nooit gelukt er een foto van te maken, zo snel is het vreemde dier. Wij gaan nu een soort schilderij maken van dat monster, het meer en de bergen. Niet met verf, maar met doorzichtig papier, bijvoorbeeld zijdevloei, vliegerpapier, gekleurd cellofaan of ander transparant gekleurd papier. Voor het water en de lucht hebben we enkele kleuren blauw, blauw/paars en blauw/groen nodig. De bergen maken we van bruine, rode en donkere tinten. Voor het monster gebruiken we bij voorkeur donkergrijs of zwart. Alle vormen worden gescheurd en uit één stuk of kleinere snippers opgebouwd. Dit vergt een tamelijk grote discipline van de kinderen. Alleen door zorgvuldig en stap voor stap te werken zullen de werkstukken slagen. Eerst maken we een leuk monster en dat plakken we op het ondergrondvel (bij voorkeur kleurloos, en in elk geval goed transparant papier). Vervolgens maken we het water en de lucht met vele variaties blauw papier (zie *Kleur 1* – les 6).

Alle strookjes en snippers overlappen elkaar enigszins, waardoor weer nieuwe tinten ontstaan. Over deze transparante ondergrond van genuanceerde blauwen komen de bergen die achter het meer liggen, eventueel met op de voorgrond een wallekant. Vervolgens enkele wolkenpartijen in de lucht. Het monster wordt op deze manier een beetje verstopt en je kunt het niet meer zo goed zien; dat klopt mooi met het verhaal! Bij de evaluatie gaat het erom dat de kinderen met de hulp van de leerkracht gaan zien dat sommige kleuren ruimtelijk werken en andere niet of minder en dat daardoor een zekere wijdse sfeer in de tekening ontstaat.

onderwerp

beertjes-woonboom

techniek

schilderen,
kleurpotloden,
prikken, plakken

formaat

16 × 25 cm en 50 ×
65 cm

Andere opdracht

Deze tekening kan het best met een groepje kinderen gemaakt worden in verband met de begeleiding. Het werkstuk komt gefaseerd tot stand, zodat de activiteiten over verschillende dagen gespreid kunnen worden. Elk onderdeel moet de nodige aandacht

Beertjes-woonboom, 5 jaar

krijgen voordat het werkstuk uiteindelijk wordt afgewerkt tot collage. De eerste stap is het schilderen van een achtergrond door enkele kinderen (bijvoorbeeld de lucht). Met een extra grote kwast, spons of prop papier wordt de plakkaatverf heel waterig opgebracht. Tijdens de tweede fase schilderen andere kinderen op de (droge) achtergrond naar eigen idee een grote woonboom. Ze kunnen hierbij meer kleur (verf) en een kleine kwast gebruiken. De beertjes die in de boom wonen, worden op een apart papier (16 × 25 cm) door alle kinderen met kleurpotloden getekend. Het kunnen vanzelfsprekend ook andere diertjes zijn. De beertjes worden uitgeprik of uitgeknipt en eventueel aan de hand van een zelfbedacht verhaal in de woonboom geplakt.